

De letter s: eerste gedeelte

39

Wie de delen van een woordenboek of een encyclopedie in de kast ziet staan, zal het direct opvallen dat de letter S ten minste één en vaak zelfs meer delen beslaat. Het Nederlands kent duizenden woorden die met deze scherpe dentaal beginnen, en daaronder zijn meer dan zeshonderd waterstaatstermen. In overleg met de redactie zijn we dan ook tot een splitsing overgegaan en presenteren hierbij het eerste gedeelte van de 'nieuwe' letter. Schouwen, seinen, schoren, schuiven en schutten leveren heel wat afleidingen op, maar zij worden ruimschoots overtroffen door de activiteiten rond de sluis. We breken de reeks af na sluiswijdte, wat inhoudt dat ondermeer het werkwoord 'sluizen' tot de volgende aflevering wordt bewaard. Een enkele omschrijving is nog opengelaten. Reacties hierop en andere aanvullingen of verbeteringen zijn als altijd welkom op het adres van de Werkgroep Glossarium, per adres: Regionaal Archief, Postbus 9232, 1800 GE Alkmaar.

H.S. Danner, B.K. van Rijswijk, C. Streefkerk en F.D. Zeiler.

S

samengestelde beschoeiing	bestaande uit twee delen waarvan het bo-vendeel bij verrotting kan worden vervangen.	schaardijk	dijk die direct aan de stromen-de rivier ligt, zonder voorland.
sanne	boete.	schaaroever	oever die voortdurend door de stroom wordt aangevallen.
santdijk	zie indijk.	schaarstijl	de twee stijlen waarin het spit-kalf is gewerkt.
santpook	zandplaat.	schaarwal	zie schaaroever.
sas	1. sluis. 2. schutsluis. 3. kolk. 4. sluiskolk.	schachtgeld	zie aardgeld.
sasbediende	zie sluiswachter.	schachtsluis	schutsluis voor het overwin-nen van een uitzonderlijk groot niveauverschil, met in schachten opgehangen hef-deuren en een vaste brug over het benedenhoofd.
sasdeur	zie sluisdeur.	schaftgeld	zie aardgeld.
sasdijk	zie sluisdijk.	schakelm	??
sashuis	sluiswachtershuis.	schanskorf	1. grondkerende wand van twee met staaldraden aan el-kaar gekoppelde wanden van staken en vlechtwerk, gevuld met klei of zand. 2. korf van gaas, gevuld met grof gebroken steen en gesta-peld om als oeverbescherming te dienen.
sasmeester	zie sluismeester.	schanskorf- matras	brede, platte schanskorf.
sassen	1. schutten. 2. openen om te spuien.	schapenpoot- wals	met conische pennen bezette cilinderwals voor het verdich-ten van grond.
sassenier	zie sluiswachter.	schedel	kruin van de dijk.
sassluis	zie schutsluis.		
schaafhaak	gebogen zeis voor het afsnij-den van taludbegroeiing van een watergang.		
schaapstal	buitendijks gelegen, omkade kleiput.		
schaar	1. hoge, steile oever. 2. schaadijk. 3. diepe geul in het water. 4. schor.		
schaardam	dam of hoofd, op een schaar of oever aangelegd.		

scheerlijn	lijn waarmee de schepen met stortsteen ter weerszijden van een zinkstuk met elkaar verbonden zijn en die tijdens het storten geleidelijk wordt aangehaald.	schiet-schouw	2. eerste laag rijswerk die bij het maken van baardwerk in een rivier wordt uitgeschoten. het controleren van watergangen op de vereiste afmetingen nadat er buitengewoon onderhoud aan is verricht.
scheidelve scheisloot	zie scheisloot. sloot die percelen van twee verschillende eigenaren scheidt en door hen gezamenlijk moet worden onderhouden.	schildboren	methode om leidingen onder een dijk of watergang door te persen waarbij de grond door een boorkop aan de voorzijde wordt losgewoeld en door de te persen buis wordt afgevoerd.
scheitsloot	zie scheisloot.	schildmuur	halfcirkelvormige muur ter afsluiting van de ruimte tussen de bovenaanslag van de deur of schuif en het gewelf van een sluiskoker.
schinkel	zie schinkeldijk.		zie windas.
schinkeldijk	zie schinkeldijk.	schildstak	zie schildmuur.
schepper	overrechter over zijl en dijk-rechters.	schinkel	1. korte verbinding tussen twee sloten of vaarten. 2. schinkeldijk.
scheprad	dubbel wiel met schoepen daartussen om water omhoog te brengen, aangedreven door een motor of windmolen.	schinkeldijk	1. dijk die twee andere dijken met elkaar verbindt. 2. dijk die onder een hoek aan een andere is vastgehecht, meestal een binnendijk aan een zwaardere zeedijk.
schepwiel	1. zie scheprad. 2. samenstel van twee of meer schepraderen.	schipdeur	sluisdeur voor het afsluiten van een dok of havenkom die door opdrijven kan worden in of uitgevaren.
schermmuur	gemetselde wand, haaks op een sluishoofd, om achterloopsheid tegen te gaan.	schoeiing	zie beschoeiing.
schermplaat	gebogen en van gaten voorziene staalplaat op de onderste meters van de zuigbuis van een zandzuiger om vastraken in de bodem te voorkomen.	schoeiing-plank	horizontale plank in een opgeklampt beschoeiingsschot.
schermplank	damwandplank van een kwelscherm.	schoen	gietstalen verstevigingsconstructie om de aansluiting van de onderregel op de achterhar van een sluisdeur en waarmee de deur rust op de taats in de sluisvloer.
schermwand	1. zie kwelscherm. 2. zie damwand. 3. in de grond aangebrachte verticale wand van ondoorlatend materiaal ter scheiding van grondpakketten.	schoep	1. schepemmer. 2. onder een hoek in het scheprad geplaatst blad dat bij het draaien het water opduwt.
scherven	door steken fijnmaken van grond.	schoft	schuif in een duiker of sluis.
schiercedulle	wat op de keurschouw of afzonderlijke keurtag door het dijkbestuur wordt geschied of anderszins wordt bekendgemaakt.	schoftkas	raamwerk waarin een schuif op en neer glijdt.
schierdag	zie keurtag.	scholpakker	zie vlietland.
schieren	1. schatten. 2. ontwerpen. 3. verordenen.	schone kust	kust zonder zandbanken ervoor.
schierschouw	zie keurschouw.	schonen	een sloot ontdoen van waterplanten.
schietdeur	zie schotdeur.	schoof	zie schoft.
schieten	1. het brengen van watergangen op de in de keur voorgescreven maten. 2. het maken van nieuwe waterlopen. 3. het sluiten van een sluis door het laten vallen van de 'schotbare' deuren.	schooft	zie schoft.
		schooftdeur	zie schoft.
		schooft-dorpel	aanslagdrempel van een schoft.
		schooft-gebint	gebint van een schoftkas.
schierter	verbrede voetplaat van een ankerstaaf.	schooftstijl	stijl waar de schoft tegenaan slaat.
schietlaag	1. dicht gespreide rijshoutlaag als vulling in een pakwerk van slieten.	schoor	1. houten damwand. 2. zie schoorpaal. 3. zie schaar.

schoordam	dam ter ondersteuning van een waterkering.	3. het gebied dat onder de schouw valt.
schoordijk	zie schaardijk.	zie schouwen.
schoorpaal	schuin geheide paal voor een fundering, ankerblok of geleidewerk.	zie schouwen.
schoorstijl	zie schoorpaal.	zie aardschouw.
schor	1. oever, kust. 2. kwelder.	zie schouwen.
schoren	zie beschoeien.	
schorgrond	uit schorren gestoken kleigrond.	datgene waarover geschouwd wordt.
schorkloet	uit rijp (= met riet begroeid) schor gestoken blok van ca. 20 x 20 cm voor het afdekken van de bovenzijde van beslagwerk.	schouwberm zie schouwpad.
schorland	zie schor.	schouw- keur waarin bepalingen betreffende te schouwen werken voorkomen.
schortstijl	verticale balk die de koppeling van een houten waaierdeur verbindt.	schouwdag dag waarop geschouwd wordt.
shot	waterschapsbelasting.	schouwdiner schouwmaal voor de schouwmeesters ter beloning voor hun schouwwerkzaamheden.
shotbaar	verplicht tot betalen van shot.	de schouw ten uitvoer leggen.
shotbalk	houten of stalen balk die onderdeel is van een shotbalkkering.	schouwheer voorzitter van een schouwcollege.
shotbalkenloods	loods waarin de materialen voor een noodkering worden opgeslagen.	schouwing zie schouw 1.
shotbalkkering	noodkering, bestaande uit een of twee stapelingen van shotbalken of van stalen schotten; bij een dubbele wand met daartussen een vulling van klei of zand.	schouw- vaartuig van waaruit de schouw wordt gedreven.
shotbalksluis	inundatiesluis voorzien van een shotbalkkering.	schouw- hoofdwatgang, aan schouw onderworpen.
shotbalksponning	inkassing in de wanden van een kunstwerk waarin shotbalken worden neergelaten.	schouw- met ceremonieel omgeven maaltijd van een waterschapsbestuur.
shotbalkstempeling	schoorbalk waarmee een shotbalk van grote overspanning wordt afgestempeld op de sluismuur.	schouw- functionaris belast met de uitvoering van de schouw.
shotbalkstuw	stuw waarbij de peilregeling geschiedt door middel van shotbalken in de doorstroombenadering.	schouw- 1. pad langs een watgang van waaraf geschouwd wordt. 2. pad of strook die vrijgehouden moet worden voor het ongehinderd kunnen uitvoeren van de onderhoudswerkzaamheden.
shotdeur	valdeur van een schut of sluis.	schouwpeil vergelijkingsvlak waaraan de maatvoering van watgangen en kunstwerken is gerelateerd.
shotdorpel	dorpel van een shotdeur.	schouwraad zie schouwmeester.
shotelboor	grondboor met aan het onder-einde een of twee enigszins schroefvormige schotels.	Schouwse krammat als tijdelijke oeververdediging waarin de richting van het spreidse en de beugels haaks staat op die van een normale krammat.
shotnagel	nagel waarmee palen beslagen worden tegen de paalworm.	schouwsloot sloot waarover schouw wordt gedreven.
shotplichtig	zie shotbaar.	schouwvuil afgemaaide waterplanten, ruigte en drijvend vuil.
shotwal	rug van vrijgekomen specie langs een gebaggerde of ver-brede watgang.	schrank vlechtwerk van schuin geplaatste latten.
schout	1. rechter (in oude zin) in een ambacht. 2. benaming voor de functie van dijkgraaf van een plaatselijk waterschap.	schrank- diagonaal aangebrachte klamp in een houten sluisdeur die loopt vanaf de bovenregel tot aan de onderzijde van de achterhar en die is ingelaten in de tussenregels.
schouw	1. inspectie van waterstaatswerken door een waterschapsbestuur al dan niet gevolgd door rechtspraak. 2. het college dat schouwt.	schoor in de bovenstroomse hoek van een bleeslaag diagonaal aangebrachte wiep om de drukkracht van de stroom op de oever over te brengen.

schraper	zie effenschop.	schuif-	zie schuifkoker.
schroden	1. verstoelen van een dijk. 2. effenen van een dijk.	schacht	
schroef	vijzel.	schuif-	1. zijwaartse opsluiting van de duikerschuif in een schuifko-
schroefboor	grondboor met aan het onder- einde een opgelast schroefvor- mig verlopend blad.	spinning	kerwand. 2. inkeping in de schuifleider waarin de schuif bij het op en neer gaan is opgesloten.
schroefgang	om de as van een vijzel schroef- vormig aangebrachte beplating die bij het draaien het water op- voert.	schuifstijl	1. zie schuifleider. 2. verticale balk, achter de be- planking en tussen de regels van een houten sluisdeur aan- gebracht, tot steun van de schuifleider.
schroefpomp	waterpomp met een schroef- vormige waaier in een min of meer buisvormig pomphuis.	schuifstort	steenstort waar bij de steen vanuit het midden van de bak geleidelijk overboord wordt geschoven.
schroefstang	stang met schroefdraad waar- langs de tolklep van een hou- ten sluisdeur beweegt.		zie schuifweerstand.
schroodjaar	jaar waarin een dijk wordt herstoeld.	schuif-	
schrooien	zie schroden.	vastheid	
schrot	basaltsteenslag.	schuif-	maat voor de weerstand tegen verschuiving van een grond- soort over een horizontaal glijvlak.
schuif	al of niet samengestelde, verti- caal beweegbare, plaat voor het afsluiten van doorlaatopenin- gen in duikers, riolen, sluis- deuren en duikersluizen.	weerstand	de helling van het talud van een dijk.
schuifbaan	aanslagraam waarlangs een schuif glijdt.	schuining	stuw waarbij door het meer of minder heffen van schuiven de waterstand wordt geregeld.
schuifboot	klein vaartuig dat bagger uit ondiepe en moeilijk bereikba- re plaatsen opduwt naar een plek waar deze door een kraan uit het water kan worden ge- haald.	schuiven-	cyklindervormig lichaam van rubber of kunststof, dat volge- pompt met water als waterke- ring of stuw werkt.
schuifdeur	sluisdeur die over de bodem van een sluis wordt geschoven.	stuw	schoonspoelen en verversen van aangeslibde of vervuilde sluizen en riolen, respectieve- lijk watergangen door opgezet water in één keer te lossen.
schuifdorpel	dorpel waarop een schuif in gesloten stand steunt.	schulpstuw	eenvoudige stuw waarbij het peil geregeld wordt met één optrekbare schuif.
schuifduiker	duiker die met een schuif ge- sloten wordt.	schuren	uiterwaard beplant met griend. valdeur van een sluis.
schuifhout	1. koppelhout over de langs- kespen van een houten rooster- werk onder een duiker of sluis. 2. langsligger, op een houten fundering aangebracht, om zijwaarts verschuiven van be- tonnen duikerelementen te voorkomen. 3. houten aanslag waartegen een schuif rust.	schut	geld, te betalen voor het ge- bruik maken van een schut- sluis.
schuifhuis	raamwerk in een stalen sluis- deur rond de doorlaatopening die door een schuif wordt af- gesloten.	schutakker	omheinde plaats waar geschut vee ondergebracht wordt.
schuifkast	raamwerk van een sluis waarin zich de schuiven van het om- loopriool bevinden.	schutbord	verschil in waterpeil ter weers- zijden van een schutsluis.
schuifkoker	verticaal op een duiker ge- plaatste, rechthoekige koker waarin de duikerschuif kan worden geheven en neergelaten.	schutdeur	1. sluiskolk. 2. overgangsruimte tussen de schacht en de buitenlucht bij uitvoering van grondwerk volgens de caissonmethode.
schuifleider	op een houten sluisdeur aan- gebrachte verticale houten balk waarin de schuifspinning is aangebracht.	schutgeld	zie kolk 2. zijmuur van een schutkolk.
schuiflepel	zie effenschop.	schutlaken	1. stuw waarin een aantal schutten tot één constructie is verenigd. 2. dwarsdam met een afsluit- bare koker in weteringen.
		schutlengte	afstand tussen binnen en bui- tendeuren van een schutsluis.

schutpeil	hoogste stand van het buitenwater waarbij nog geschut wordt.	septictank	ruime put met meer kamers waarin afvalwater in beperkte mate wordt gezuiverd voor het op het oppervlaktewater wordt geloosd.
schutsluis	sluis dienend om schepen van een hoger naar een lager peil te brengen, of omgekeerd.	setstok	(Fries) zie foarboarderstôk.
schuttelaken	keersluisje.	sidewende	zie zijdewind.
schutten	1. het brengen van schepen van een hoger naar een lager peil, of omgekeerd. 2. het opbrengen van loslopend vee naar het schuthok.	sien	zie duinrel.
		siep	zie zijp 2.
		siering	zie ciering.
		sierschouw	zie keurschouw.
		sifon	1. zie grondduiker. 2. hevelleiding.
schutter	1. bedienaar van een schutsluis. 2. functionaris belast met het opbrengen van loslopend vee.	sigaren- en jeneverfonds	fonds ingesteld door J.L. van der Gouw tot leniging van de hoogste nood van waterschapsarchivarissen.
schuttijd	tijd die verloopt tussen het begin van het vullen van de sluis-kolk vanuit het bovenpand en het moment van openen van de benedendeuren.	sijdtwang	zie zijdwang.
		sijdwijn	zie zijdewind.
		sijl	zie zijl.
		sijp	zie zijp 2.
		sile	zie zijl.
		silex	vuursteen uit mergelgroeven gebruikt als lichte stortsteen en stortlaag onder steenbezettingen.
schutwater	hoeveelheid water die per schutting vanuit een sluis afvloeit.	sincken	inklinken.
schuurdijk	zie schoordijk.	sinckgat	gat ontstaan ten gevolge van een dijkdoorbraak of verzakking.
scie	zie cie.		
sectordeur	bijzonder type sluisdeur, met name toegepast bij spui of keersluizen, horizontaal draaiend om een verticale as.	singel	(ring)gracht.
sectorstuw	stuw met een aan twee zijden beplate vakwerkconstructie in de vorm van een cirkelsector, waar het water overheen stroomt.	Sint Jansschouw	schouw omtrent Sint Jan (24 juni).
segmentdeur	sluisdeur met een beplating in de vorm van een cirkelsegment die de sluis over de volle breedte afsluit, verticaal draaiend om horizontale assen ter weerszijden.	sipe	zie zijp.
		sjaan	diepe, smalle greppel om snel afstromend water van hogere gronden te kunnen afvoeren.
segment-schuif	boogvormige plaatstalen afsluitschuif in een spuisluis van grote afmeting.	sjorringtouw	touw waarmee bij een zinkstuk onder en bovenroosterwerk ter plaatse van de kruising van wiepen met elkaar worden verbonden.
segmentstuw	stuw met een segmentschuif als afsluitmiddel waar het water onderdoor stroomt.	skimmer	zie effenschap.
		skoidelsloot	zie scheisloot.
seingever	functionaris die als eerste tot taak heeft het door de boezembeheerder afgegeven stopsein, hoofdsein of noodsein aan anderen door te geven.	slaak	kuil in dijk of weg.
		slachte	zie slachtedijk.
		slachtedijk	secundaire dijk.
		slag	1. dijkgedeelte, toegewezen aan een onderhoudsplichtige. 2. kavel.
seinmolen	poldermolen die het sein geeft tot malen of tot stoppen met malen.		3. lage doorgang door de duinen naar het strand.
seinmolenaar	molenaar van een seinmolen.		4. boven het kanaalpeil oplopende golf door scheepvaart.
seinopzichter	hoofd van een seindistrict van een boezem.		5. het slaan van water tegen een wal of kust.
sein-overbrenger	functionaris die tot taak heeft het door de seingever afgegeven sein door te geven.	slagdorpel	zie slagdrempel.
		slagdrempel	circa 20 cm. hoge dorpel op de vloer van een sluis waartegen de onderzijde van een schuif of sluisdeur in gesloten stand aanslag vindt.
sejunctie-water	water dat zich na regen in de grond bevindt boven het capillaire vlak.	slaggebint	geraamte of samenstel van stijlen en dorpels ter plaatse van de sluisdeuren.
sek	zie glui.	slaggewijs	strook voor strook.
selnering	1. zie panneringe. 2. zie darinkdelven.		
separatiedam	scheidingsdam.		

slagstijl	verticale aanslag waartegen de zijaanslag van de achterhar of de zijkant van een schuif rust in gesloten stand.	slempen	dichtslaan van grond onder invloed van regen.
slagstijlblok	deel van een uit natuursteen opgebouwde slagstijl.	slenk	1. wadgeul. 2. laag gedeelte tussen hoge duinen waardoorheen bij hoog tij water kan stromen. 3. slootje. 4. ondiepe kom in het hoogveen.
slak	1. inrichting om de waterstand in een sluis te regelen. 2. zie klinket. 3. zie slakgat.	slib	bodemdeeltjes kleiner dan 0,016 mm., die ook bij geringe stroomsnelheid worden verplaatst en zich in stilstaand water op de bodem afzetten.
slakgat	riool in de zijmuur van een sluis waarmee de waterstand geregeld kan worden.	slibdeken	dunne laag slib op andere grondsoort afgezet.
slakkenhuis	omhullende ruimte waarin de waaier van een centrifugaal-pomp ronddraait.	slibgistings-tank	waterreservoir waarin het verse zuiveringsslib wordt uitgest. bezinkput waarin zuiverings-slib wordt opgevangen, gedroogd en ingedikt.
slaper	zie slaperdijk.	sliblagune	lange buigzame staak; een van zijtakken ontdane stam van hakhout meestal dienende tot afbakening van vaargeulen in getijdegebieden.
slaperdijk	voormalige buitendijk die geen directe waterkerende functie meer heeft.	sliet	1. dun waterrijk slib. 2. veenbagger. 3. rioolslib. 4. aangeslibde grond.
slat	1. veenbagger. 2. grote waterplas op de heide.	slijk	verwerking van rioolslijk door indrogen en regelmatig keren.
slataarde	bagger.	slijkdijk	zie slikkerdijk.
slatten	1. uitbaggeren van sloten. 2. op breedte en diepte bren-gen van een watergang.	slijker	zie slijk 1.
slattersbak	houten baggerschap.	slijkgoot	greppel, evenwijdig aan de dijk tussen de zwetsloten en de lanen bij landaanwinnings-werken.
slatting	1. zie slatten. 2. uitgebaggerde modder, slijk en veenbagger.	slijkbehan-deling	lage heemraad.
slatwal	wal van op de kant gezette slat-aarde.	slijkhout	1. kesp in de fundering van een houten sluisvloer. 2. schuifhout. 3. kesp in de fundering van een niet op palen gefundeerd roos-terwerk.
sleathou	(Fries) zie hou.	slijkland	drassig land.
slechten	gelijkmaken, effenen.	slijkvloedig	aan eb en vloed onderhevig land.
slede	onderplaat waarop zinkstukken worden samengesteld die op een steiger worden gemaakt.	slik	1. zie slijk. 2. door op of aanslibbing ont-staan onbegroeid buitendijks land, dat bij normaal hoogwa-ter nog overstroomd wordt. 3. zie kwelder, schor en gors.
sleezbagger	zie dragline.	slikbalk	zie schuifhout.
sleepeemmer	zie dragline.	slikdam	dam, op een slik voor een dijk, om slib te winnen.
sleepehelling	helling waarop sluisdeuren worden gelegd voor onder-houd of opslag.	slikfonds	fonds gevormd uit slikgelden.
sleepehopper	hopperzuiger die werkt als een sleepzuiger.	slikgehalte	hoeveelheid slik per volume-eenheid.
sleepezuiger	hopperzuiger die werkt als een sleepzuiger.	slikgeld	heffing op slik gebaggerd bij verving.
sleepe schop	werktuig voor het onder water graven van sleuven in slappe bodems.	slikheemraad	zie slijkheemraad.
sleepe sluis	schutsluis waarin een sleep kan worden opgenomen zon-der de formatie te verbreken.	slikhout	1. zie slijkhout.
sleepe wagen	op rails geplaatste motorwa-gen die een roldeur van een schutsluis in de deurkas trekt.	slikken	1. baggeren. 2. gedroogd veen in stukken verdelen.
sleepe zuiger	zandzuiger die werkt met een naar achteren wijzende zuig-buis.		
Sleeswijk-Holstein-methode	methode van landaanwinning op lage slikken door middel van haaks op elkaar geplaatste rijshoutschermen.		
sleet	oever.		
sleetbord	beschoeiing.		
sleg	grote houten hamer voor het in de grond slaan van houten palen.		
slemp	slijmerige klei.		

slikkerdijk	dijk van grond, aan de buitenzijde bekleed met kleibonken, begroeid met zee gras.	sluisdeur	stroomt naar het lager gelegen kanaalpand. beweegbare deur tot afsluiting van een schut of spuisluis.
slikland	zie slik 2.	sluisdieper	zie sluiskoker.
slikploeg	toestel om ondiepten in tochten of sloten los te ploegen.	sluisdijk	dijk tussen de deuren of deurstellen bij een groene kolk.
slikval	dijkval waarbij alleen een beperkte verschuiving beneden laagwater plaats vindt.	sluisgaarder	ambtenaar die het sluisgeld int.
slikvanger	lage dam, loodrecht op de waterlijn van het slik aangelegd, om de aanslibbing te bevorderen.	sluisgang	1. het afwateren via een sluis. 2. duur van de periode waarin de deuren van een spuisluis open staan. 3. hoeveelheid water die een uitwateringssluis per etmaal doorlaat. 4. tijd tussen het openen van de bovenduren en van de benedendeuren van een schutsluis.
slimtocht	tocht of sloot die een afsteking vormt en daardoor een kortere (vaar)weg biedt.	sluisgebouw	bedieningsgebouw van een sluis.
sling	op en afrit van een dijk.	sluisgeld	zie schutgeld.
slink	(Fries) geul in een kwelder.	sluishoofd	verzwaard gedeelte van de sluismuren waarin de sluisdeuren zijn geplaatst.
sliplining	renovatiemethode voor rioolbuizen door het inbrengen van een kleinere maat kunststofbuis en het opvullen van de tussenruimte met beton.	sluishuis	huis van de sluiswachter.
slochter	zie slufteer.	sluiskamer	zie kolk 2.
slof	vaargeul door het ijs.	sluiskanaal	1. toeleidingskanaal naar een sluis. 2. kanaal met een sluis evenwijdig aan een rivier naast een stuw.
slofter	zie slof.	sluiskil	afvoerkanaal door de buitengronden van een sluis naar de zee of benedenrivier.
sloot	gegraven watergang van geringe afmeting.	sluiskoker	kokervormig deel van een afwaterings of duikersluis.
slootaarde	uitgebaggerde modder.	sluiskolk	zie kolk 2.
slootbeugel	baggerbeugel.	sluismeester	eerstverantwoordelijke toezichthouder op het onderhoud en/of gebruik van een sluis.
sloothaak	driekantige haak voor het uithalen van begroeiing uit sloten.	sluismuur	zijmuur van een schutkolk.
slootplank	loopplank over een sloot.	sluispoort	zie sluis 1 en 2.
slootroot	het rotten in sloten.	sluisput	open bouwput waarin een sluis wordt gebouwd, of is gelegen.
slootstand	stand van het water in de sloten.	sluisrooster	vuilrooster voor een sluis.
slootwerk	het maken en verbeteren van sloten.	sluisruimte	zie kolk 2.
sloten	1. sloten graven. 2. sloten uitbaggeren of reinigen.	sluistoelt	sloot of vaart die het water naar een uitwateringssluis voert.
slotenbak	aan de arm van een hydraulische graafmachine bevestigde bak in de vorm van de te graven sloot.	sluisvloer	bekleding van de bodem van een schutsluis.
slotlaag	laatste laag rijshout van een beslagwerk.	sluiswachter	functionaris belast met de bediening van de sluis en het toezicht op de scheepvaart.
slufteer	1. plaats waar het zeewater in de duinen is doorgedrongen. 2. ondiepe inham van de zee. 3. stroomgeul tussen zandbanken. 4. vaargeul door het ijs.	sluiswerken	1. het geheel van sluizen. 2. werkzaamheden bij de aanleg van een sluis.
sluis	1. kunstmatige kering tussen twee wateren van verschillend niveau om water in en uit te laten of schepen door te laten. 2. sluiskolk in schutsluis. 3. (te Amsterdam) gewelfde stenen brug. 4. bruggetje aan het eind van een doodlopende weg.	sluiswijdte	1. breedte van een sluis gemeten dwars op de as. 2. totale breedte van een aantal sluizen samen.
sluisbedding	zie sluisvloer.		
sluisdebiet	hoeveelheid schutwater die per seconde uit een sluis af-		